

«Мій рушник – мій оберіг»

Хто зберіг любов до краю
І не зрікся роду,
Тільки той віддав всю душу,
Все, що зміг, народу.

Четвертий рік клас-родина «Сонечко» з класним керівником Сіренко О.В. працює за напрямком: «Родинний рушник – безцінна родовідна пам'ять». За цей період діти ознайомилися з рушником, як оберегом дому, з різними його функціями, вивчили місцеві традиції, звичаї, обряди, пов'язані з цією національною святинею. І ось напередодні свята весни в кімнаті родинного виховання зібралася дружна класна родина на свято Рушника, щоб підвести підсумок роботи в рамках діяльності Школи- родини.

Діти разом з батьками підготували цікаву виставку родинних рушників різних поколінь та сімейних вишивок. На початку свята класний керівник Сіренко О.В. нагадала доленосні слова Василя Скуратівського: " Маючи такі обереги, народ зумів уберегти від забуття нашу пісню й думу, нашу історію й родовідну пам'ять...", які в черговий раз продемонстрували велику любов та шану кожного українця до своїх національних святинь.

Учні читали вірші про представлені диво-рушники, з якими тісно пов'язані всі

важливі моменти життя кожного з присутніх, славили поетичним словом витвори майстринь та піснями стверджували безмежну любов до своїх предків, які вигадали це магічне творіння «український рушник», який воістину виконував і по сьогодні виконує культове призначення, «щоб і хата була - красивішою, щоб і доля була —

прихильнішою, щоб весілля було — та й вінчальнішим, щоб зажинки були величальніші.»

Разом з Оленою Василівною діти пізнавали кольорову гаму рушників, звертали увагу на те, що на цих диво-полотнах найчастіше переважає чорний та червоний колір. І це не є випадковість, адже у кожного кольору своя історія, яку дбайливі руки майстрині прагнуть перенести на звичайний шмат полотна. І він оживає, манить і заворює червоною гамою, кольором калини, який асоціюється з сімейним щастям, ясним сонечком, добробутом та благополуччям кожного з нас. Було відмічено, що в нашій місцевості вишивальниці особливу увагу в своїх роботах приділяли чорному кольору, кольору рідної землі, яку любили і цінували понад усе.

Цікавою для кожного з присутніх була розповідь про походження слова "рушник". Стверджують, що воно походить від слова "рушати". Мати, проводжаючи сина в дорогу, у військо, замотувала хлібину у рушник, промовляючи : "Рушай щасливо, хай благословить тебе Бог!"

Той рушник, вишитий руками матері, оберігав сина від зла, від нещастя, нагадував про тепло рідної домівки, кликав з далеких доріг до отчого порогу.

Не залишили байдужими нікого напутні слова мами Кондратенка Артура Ольги Анатоліївни, яка разом з сином відтворила обряд «Оберіг для сина» та подарувала присутнім сподівання на щасливу долю усіх синів неньки України:

«Ой прийми, синочку, рушничок від мене.

Від зла, від спокуси, хай береже тебе,

Його вишивала різними нитками,

Стиха поливала дрібними сльозами.

І у цьому рушничку всі мої старання,

На тебе, мій сину, усі сподівання,

Ой іди, синочку, та скоро вертайся,

Дарунка від мами, сину, не цурайся,»

Не було жодної хати в Україні, де не палахкотіли б вишиті узорами рушники. Недаремно склав народ прислів'я: "Хата без рушників, що родина - без дітей",

"Рушник на кілочку - хата у віночку".

Рушники служили не лише прикрасою для життя, їх вішали над дверима, над вікнами, щоб ніяке зло не проникло до хати - вони були справжніми оберегами. Учитель історії Ревенко О.О. розповіла про те, які бувають рушники та в яких

обрядках вони використовувалися в наших селах.

Зокрема було відмічено, що по сьогоднішній день у нашому краї поширений звичай накривати рушником хліб на столі.

Люди старшого покоління і дотепер накривають діжу після випікання хліба і ставлять під образом на покуті.

Гарно оздобленими рушниками накривають кошики з паскою чи яблуками, коли несуть святити в церкву.

Використовують рушник і в обряді під час будівництва хати. У с.Чевельча сволок піднімали на рушниках, а потім ці рушники дарували майстрам. Коли стіни вже зведені, вгорі, у кутку, коло «квітки» вішали образ, а на ньому - рушник.

Не обходились у селі без рушника і в хліборобських обрядах. У перший день огляду озимини йшли в поле гуртом: попереду йшов батько і ніс на рушнику хліб – сіль, мати несла різне частування, накрите рушником. На зеленому полі стелили рушник, а на нього клали їжу, пригощались. Так робили і в перший день оранки, сівби та жнив.

Після закінчення жнив господар зустрічав женців з хлібом – сіллю на рушнику, а ті вдягали на нього обжинковий вінок. Більшість з цих обрядів збереглися донині завдяки особливій шані до цієї святині наших земляків.

У нашій школі стало доброю традицією дарувати рушник долі випускникам у день початку їх дорослого, самостійного життя, на випускному вечорі.

Мама четвертокласниці Юрченко Даринки Ольга Ласлівна розповіла цікаву полтавську легенду «Рушник на згадку».

Викликала жвавий інтерес у присутніх розповідь старшої сестрички Кіяниці Олі Софійки про сімейний спадок, вишиті картини та рушники її прабабусі Шупортяк Марії Олександрівни, які сьогодні прикрашають інтер'єр її будинку. Родинну вишивку здавна шанували в цій сім'ї і завжди поміщали на почесне місце серед розмаїття витворів трудолюбивих рук цих сільських трудівників.

Усі присутні були зачаровані розмаїттям фарб, яке оселилось у цей день у кімнаті родинного виховання. Мама Котух Евеліни Вікторія Миколаївна познайомила присутніх з історією рушника, який подарувала їй одинока бабуса Рибчик Н.Г. Так склалися оставини, що старенька залишилася сама, і Вікторія Миколаївна допомагала їй у скрутну хвилину. За проявлене милосердя та безкорисливу допомогу Наталія Григорівна вирішила подарувати їй саме цінне, що мала – вишитий ще її мамою рушник. Ціннішого подарунка годі було чекати.

Разом з розповіддю діти уявляли собі руки і обличчя тих людей, які вишивали, творили ці неповторні малюнки, які тепер через десятки, а то і сотні років глибоко западали в серце. Адже кожен представлений на загал витвір майстринь відтворював близьке їх душі і серцю. І, мабуть, кожний знаходив у тому чи іншому рушникові близькесобі. Він нагадував нащадкам про доленосні події життя предків.

Кульмінацією свята стала розповідь мами Юрченко Даші про їх родинні рушники. Один з них, вишитий дбайливими руками прабабусі Юрченко Н.А. ,Ольга Ласлівна подарувала родинній світлиці. За доброю традицією заступник директора з виховної роботи Ревенко О.О. вручила цей цінний подарунок четвертокласникам, який відсьогодні стане родинним оберегом класу родини «Сонечко» .

Розповідей про рушники на святі звучало чимало, але неможливо збагнути до кінця душу народу, її багатство.

А на прощання діти запевнили присутніх, що будуть шанувати традиції та звичаї своїх предків, пізнаватимуть та відтворюватимуть секрети їх майстерності. Класний керівник закликала своїх вихованців:

«Шануйте, друзі, рушники,
Квітчайте ними свою хату –
То обереги від біди.
Шануйте ті, що дала мати,
Готуйте дітям з чистої роси.
Щоб легко їм в житті здолати
Похмурі та скрутні часи.»

На останок батьки пригостили дітей і гостей короваєм, який традиційно піднесли на вишитому українському рушнику..

Традиційне родинне чакування.

Фото на згадку.

Рушник, вишитий прабабусею Юрченко Даші Юрченко Н.А., відтепер оберіг класу –родини «Сонечко».

Мама Котух Евеліни Котух В.М. презентує власні доробки.

Розповідь мами Юрченко Даші Юрченко О.Л. про родинні рушники.